

అనందమూర్తిని జీవితయాత్ర

మొదటి భాగం

రుగుమీద కూర్చుని బీడీ దమ్ము లాగు తున్నాడు రామయ్య పంతులు. - గండు చివార కునికపాట్లు పడుతున్న గంచాయితీ బోర్డువాళ్ళ వీధిగాంతరమీద దృష్టి నిలుపుతూ తలుపులు బార్లా తీసి వున్నాయి కేళిగాడు బెడ్రూములైటు గుడ్డి కాంతిలో కునికపాట్లు పడుతూ అక్కర పాతాన్ని చదివింది పదిసార్లు వరిస్తూన్నాడు లోపల రామయ్య తిన్న పింగాణి కంచంలో అన్నంచడించుకుంటూ నరసమ్మ ఒక్కసారి కేక వేసింది. - 'ఒరే కేళి! కునికపాట్లు పడుతూ చదువులే వళ్లు చీరెయ్య గలను' అని

ఆ అరుపుతో వీధిగాంతర కేసి తడక ధ్యాన్యంతో చూస్తున్న రామయ్య, గోడకి జార్లపడి నిద్రపోయాన్న కేళిగూడా ఉత్కింపడి యీ లోకంలోకి వచ్చారు

రామయ్య హుషారు రెట్టించి బీడీదమ్ము లాగటం మొదలెట్టాడు కేళిగాడు నీళ్ళ ప్రవాహంలో "అక్కర మొగలాయి రాజుల్లో గొప్పవాడు ఆయన హిందువు లకి ముస్లిములకీ నచ్చిన కొత్తనుతమును స్థాపించెను పలువురు రాజస్థ్రీలను వివాహము చేసుకొనెను" అంటూ సహంసహం మాటలు మింగేస్తూ చదవటం మొదలు పెట్టాడు నోట్లో ఆవకాయీ అన్నం కలిపిన ముద్ద పెట్టుకునే మళ్ళీ నరసమ్మ ఉరిమింది - "ఓయ్ వెధవ కేళి!

తురకాడు హిందువులను పెళ్లి చేసుకోడం హిందువు తురకాళ్ళని-వెధవలు వాళ్లు గొప్ప వాళ్ళా? అలాంటి ఫాజీకొర్రను గురించి చదువులే, వీవు చీరేస్తా! అక్కరట! - లుచ్చా" ఉన్న పళ్లంగా నోట్లోవున్న ఆవకాయీ అన్నమా ఎదురుగుండావున్న ఆవకాయీ రాచ్చిప్పమీద, అన్నం గిన్నె మీదా కూడ దబుక్కున పడింది

విసుక్కుంటూ నరసమ్మ అంది "ఒరి దురదృష్టపు వెధవా! రేపు ఆవకాయీ, అన్నం కూడా లేవు చావు వెధవా! నిద్దర

మట్టు మొద్దూ నా యెంగిలి దానిమీద పడింది"

విడుపు మొహం పెట్టుకుని, కనుబొమ్మలు చిల్లించుకుంటూ పుస్తకం చూసి కేళిగాడు వరసమ్మవున్న గదిలోకి వెళ్లాడు.

విడుపు స్వరంతో మాటలు నానవేస్తూ "మరి చదివన్నం లేకపోతే నూలుకి వెళ్ళే జలాగే" యింకా కేళిగాడి మాట పూర్తికాలేదు నరసమ్మ తిట్టడం మొదలు పెట్టింది

"ఎంగిలి వెధవా! యిప్పుణ్ణు చీ యిట్లాంటి యేబ్రానీ పనులు చేస్తావట్రా! బడికి వెళ్ళకపోలే బుర్ర గొరిగించుకుని యింట్లో కూచో! ఏబ్రానీ! వెళ్లు పుస్తకం దగ్గర తగలడు - వెళ్ళవే!"

విడుపుస్వరం పెద్దది చేసి కేళిగా డన్నాడు - "అయితే మరి అక్కరపాపం చదవద్దన్నాక?"

"అలాంటి వెధవ చదువులు చెప్పే కుర్రాళ్ళని పొడుచేసేది వరసంకలనం! ఆడాళ్ళూ మొగాళ్ళూ ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోడా నిక!"

"అయితే పాఠం చదువులే పాడవుతారే అమ్మా"

"నిడికావ్! మరి ఆ ముండ కుంతి ఏం చేసింది! పక్కంటి వెధవతో లేచి పోలేమా! పాడుముండ! మన సంసార మర్యాదంతా మంట గలిపేసింది"

"కుంతి అక్కని తిడతానందుకే అమ్మా! అది బావతో వెళ్లిపోయింది! బావ మంచి వాడే అమ్మా! ఎంచక్కా ఉంగరాల జుట్టూ, కళ్ళద్దాలూ..."

"వాళ్ళగురించి మాట్లాడితే నోటికి వా తేస్తా వెధవా? బావ బాగుంటాట్ట! కాప వెధవ, బండివాడికాపూ వాడును కులం, గౌరవం తాహతూ! మరి కుంతికేం పొయ్యేకాలం! మిడిసి పడు తూండేది ముండ! ఏముంది దాని తల్లే అంత! శిరం బకపోయినా జీడికాదూ!"

"అమ్మాయ్! బావతమ్ముడు మొన్న

మన గోడమీద జీడికి బంటెవరోయ్ అని రానకాడే! పైగా నేను కొట్టపోతే మన అక్కయ్య వాళ్ళ అన్నయ్యని తీసుకు పోయిందిని అరుచుకుంటూ పారిపోయాడు! అమ్మా ఎక్కడేనా ఆడాళ్లు మొగాళ్ళని తీసుకెడతారా!"

తింటూన్న కొత్తవకాయీ అన్నం ఘంటూ, వాడి మాట్లధోరణి సహించలేక పోయింది నరసమ్మ మంచినీళ్ళ గ్లాసు చేతులోవుంటే దాన్ని వాడిమీదికి ఓవిసుడ విసిరింది దెబ్బ తగిలిన చోట చేతులతో గట్టిగా పట్టుకుని గట్టిగా రాగాలు పెట్టు కుంటూ ఏడుస్తున్నాడు నరసమ్మ యింకా ఉక్రోశంలోనే "తెగు లణగిందా! చావు వెధవా!" అని అరుస్తోంది రామయ్య పంతులు విసుక్కుంటూ లోపలికి వచ్చాడు రక్తం చివురుస్తూ న్న కేళిగాడికాలు చూసి "వాడిమీద అలా విరుచుకు పడతా వెంగుకూ అమ్మొక్కటిలాగ! చూడు పసివాడికి రక్తం ఎలా చివురు స్తోందో! కాళ్లు విరగ్గొట్టెయ్ యిక నీకు కోపం తీరుతుండేమా! తెనిలా నా ప్రాణా నికీ చుట్టుకున్నావ్!" విసుక్కుంటూ అన్నాడు

కుర్రాడికాలుకి కొబ్బరినూని రాస్తూ, "పోయిపడుకో వెధవా! నీ ఖర్యా నా ఖర్యా యిలా కాలింది" అన్నాడు బాధగా రామయ్యపంతులు

ఇక అంతటితో నరసమ్మ నెత్తిమీద నీళ్ళకుండ పగిలింది రాగాలాపన చేస్తూ మొదలు పెట్టింది కలచంలో ఓచేయూ నెత్తిమీద మరో చెయ్యి పెట్టుకుని హంగామా చేయటం మొదలు పెట్టింది "ఔను మరి శనిగ్రహాన్ని కానూ! తిట్టండి! మా వాళ్లు మీరు తిట్టానికే నన్ను మీ కిస్త! మరి ఆడబ్రతుకు ఏంజేస్తానూ! దాసి దానిలా యింట్లో చాళిరీ చేయటానికీ మీ చేత చీవాట్లూ చెప్పదెబ్బలూ పడటానికీ నా బ్రతుకు అంకితంయిస్త!"

ఇలా చిన్న విషయంతో ప్రారంభమై విడుపులూ పెడబొబ్బలూ పెరిగి పెరిగి పెద్దవై ఆ తింటూన్న అన్నం అలానే వుంచేసి అలకపాన్ను నరసమ్మచేరి వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూ పడుకోవటమూ, రామయ్య పంతులు మరి పెదవేనా కదపకుండా అన్నీ సవరించి ఎంగిళ్లు సహితంలాగు చేసి తలుపులు జాగ్రత్తగా వేసుకుని పడుకో వటం అలవాటైపోయింది అది నరసమ్మకు అలవాటూ మిగతా పని యావస్తూ రామయ్యకు పరిపాసే ఎన్ని తిట్టుకున్నా, తిమ్ముకున్నా బుద్ధభగవానుడిలా, గుణ్ణి

(34-వ పేజీ చూడండి)

ఆసమర్థుని జీవితయాత్ర

(8-వ పేజీ తరువాయి)

నీ రాతి దేముడిలా విననట్లు, తనని కొనట్లు మనులుకోవటం ఆలవాటు కనుకున్నాడు అందుకే యీ యిడేళ్ళూ అంత రాధాం తాలు లేకంగా డిపేయటం నేర్చుకున్నాడు అయినా యాకోజున రామయ్య మనస్సుకి బాగా వ్యం తోచింది కాదుమరీ! పాపం! కేళిగాడు, పడళ్ల కుర్రవధవ కాలవరిగేలా గానుతో కొట్టింది ఎంత మొండిదీ రాక్షసీ కాకపోతే కొడుకుని జ్ఞానాజ్ఞాన విచక్షణ కీని పసికందురక్తం కళ్ళ మాడటానికి గానికి చేతులెట్లా వచ్చాయో! పూర్వ నల్లలో ఏ భూతమో కాకపోతే రామయ్య ఏమేమో ఆలోచిస్తూన్నాడు కేళిగాడు కుసుకుతీస్తూ కూడా పక్కకిక్కి ఏడుస్తున్నాడు వాడికేం కలుస్తుంది పాపం! తల్లిలా రాక్షసీ పట్టులేదు గాపం! అక్కయ్య అంటే పడిచస్తాడు. వింటూ ఆరక్త కుంబంభం!

చెక్కిళ్ళమీదనించి యింకా కన్నీరు గారుతోంది కంచంలో ఆవకాయా అన్నంకూడా నీళ్లు కారుతోంది నరసమ్మ తరువడిగా శోకాలాపన చేస్తూంది రామయ్యపంతులు కొడుకుని జోకొడుతూ బ్వాడు కాస్త తమయించింది వరసమ్మ బతుకుదేముడా అనుకున్నాడు రోజూ గా కరుగుతుండేమో అనుకున్న రామయ్య పంతులు ఆలోచనకి నిరాశ గావించి వరసమ్మ మామయ్యలుగా అన్నం తిండానికి ఉపక్రమించింది కేబులోంచి బీడీ, అగ్గి పెట్టె తీసుకొని బీడీ ముట్టిం చాచి అమ్మయ్య అని బరువుతీసినట్టుగా ఆకాం తిలో బాగా విశదంగా కనిపిస్తోంది రామయ్యపంతులు ముఖం బాగా ముడతలు పడిపోయింది వయస్సులో కాకపోయినా కన్నెలలో వృద్ధుడైనాడు జీవితంలో గడిచే ప్రతిఘడియూ ఆతనికి ఓ అమూల్యమైన అనుభవంగా పరిణమించింది అగ్గిపుల్ల చిన్న కాంతిలో పెరిగి, నెరసిన గడ్డమూ, సంస్కారంలేని జాట్లూ నుడుటిమీద విశదంగా కనుపించే గీతలూ, దైవ్యమూ, జాలీ, కష్టమూ ఆ ఆకృతిలో జీవిస్తున్నాయేమో అనిపిస్తుంది నెరిసి వెండిలా వున్న వెంటుకలు ఆకాంతిలో వింత రంగుల్ని వెదజల్లుతున్నాయి అగ్గిపుల్ల ఆరిపోయింది రామయ్య అనుకున్నాడు మానవ

జీవితంకూడా యింతేకదా అని రామయ్య పంతులు ఉత్తమసనాతన కుటుంబంలో నే పుట్టాడు మనిషిలో ఓర్పు, తాలిమి సంసారానుగతంగానే సంపాదించుకొన్నాడు ఆతను స్వతహాగా సంస్కారికాకపోయినప్పటికీ సంస్కారులను మెచ్చుకోవటం నేర్చుకొన్నాడు అతనికి కోపం కేదు అయినా కోపిరిని సహించగలుగుతున్నాడు అదే ఆంసారానికి ముఖ్యంగా నరసమ్మకీ ఓ మహాప్రసాదంగాను, ఏగొడవాలేకుండా కూర్చుంది ఆటలు సాగుతున్నకొద్దీ, తన పళ్లు నెగుతున్నకొద్దీ నరసమ్మ హంగామా, అట్టహాసా బాగా పెరుగుతున్నాయో

మరి అదెంతవ్యయమో కాని కోపం, పట్టుదలనీ బాగా జల్లించుకుని మరి పుట్టింది నరసమ్మ ఆకళ్ళు ఆడపల్లెవున్నాయంటే పొయ్యిమీద కుంపవక్కే దిక్కులేదని రెండోపెళ్ళికి వచ్చుకున్నాడు తనశోభనం నాజే తెలుసుకున్నాడు ఆయన అయిగు వందలూపోసి యీ పల్లని కట్టుకోవటం బుద్ధిపారపాటని అయినా జరిగిపోయిందానికి చివారింకాడాడని రామయ్యనమ్మకం పొగున్నపోయి మధ్యాహ్న భోజనానికి రావటం మళ్ళామధ్యాహ్నం ఓ అరగంట నవంనాల్ని బస్కీనెళ్ళటం, సాయంకాలం వున్ననాల్లు వెళ్ళేటూ మానుకొని రాత్రి రావటమూ రామయ్య దినకార్యక్రమం సాధారణంగా జరిగే నరసమ్మ హంగామాతోపమలు వూర్తిచేసుకుని మరి ఆలోచించుకోటానికేనా సావకాశం లేకండా అలిసివదుకోవటమూ జరిగేది

‘శకుంతల! అక్షరాలా దాని తల్లిపోలికే అది’ రామయ్య సగంలో ఆరిపోయిన బీడి మళ్ళా అంటించుకుంటూ అనుకున్నాడు మొదటిభార్యని తలుచుకునేటప్పటికల్లా ఏదో కెద్దగాయ గుండెలమీద ఉన్నంత బాధపడ్డాడు “పాపం! అది తనకేం లేకపోయినా నాగురించే తంటాలు పడేది పిల్లకి ముద్దుగా శకుంతలా అని పేరు పెట్టుకుంది ఎంత సాత్వీకం మనిషి! ఆరోవత్సరంవరకూ ఏడు మల్లెపువ్వుల ఎత్తుగా శకుంతలి ప్పి వెంచించింది! అది పోయింది! నాఖర్చు కాల్చింది” విచారంతో నయనాలు చుమ్మ గిలిపి! పాపం! బడిపంతులు రామయ్య జీవితంలో నరసమ్మ ఓ పెద్ద తుపానుగా కూర్చుంది ఇంట్లో కాలం పెట్టింది రామయ్య జీవితంలో తీరని ఆశాంతిని లేక త్రించించి తన ప్రధమకళత్ర చిహ్నంగా ప్రేమతో చూసుకుంటున్న శకుంతలి ప్పిటికీ మాటికీ కనలేది అలాగే పెరిగింది పెద్దదయే వరకూ రామయ్యపంతులు

బడిలోనే, నరసమ్మకు యిష్టం లేకపోయినా చదివింది ఆలే యిప్పటికీ అనుకుంటాడు రామయ్య జీవితంలో తన కూతురుకి యిచ్చినది ఆజ్ఞానం మాత్రమే అని తన బడిలోనే చదువుకుంటున్న అప్పారావుతో స్నేహంగా తిరిగినా వచ్చుకునే వాడు మానీ చూడనట్లు వూరుకునేవాడు నరసమ్మ చూసినప్పుడల్లా అనేది రామయ్య మీద విరుచుకుపడుతూ, యీడ్డొస్తూన్న పిల్ల పక్కింటిసాడితో మాట్లాడుతే లోకం ఏమనుకుంటుండండీ అని ఒక్కొక్కప్పుడు రామయ్యకి తెలికుండా —,

“ఓసి కుంతిమండ! వాడిమాట ఎత్తుతే వస్తు చిరస్తా అని మొటేదికూడా అలాగే పెరిగింది శకుంతల! చగువుకొని పట్నం వల్లగా అప్పారావు యిక పెల్లెవిషయం లోనే వచ్చింది పెద్దచిక్క నరసమ్మ చిన్నతమ్మగు నంకటావధాస్తకి యిమ్మంటుంది రామయ్యతో రోజూ కంచంలో అన్నంపెట్టి ఇదేమాట అనేది” నూచిన్నతమ్మకు కుంతిని యిస్తేనేమండీ! నిజేపంలా వైదికం చేస్తూ రోజూకి రెండుమాడు గడిస్తున్నాడు అన్నీ కలిసి ఓఎకరంన్నర కట్టం కింద యిద్దాం! మరి మా నాన్న ఎలాగా లేదాయో చిన్నవాణ్ణి యింగిళీసుచదవ వయ్యాలని మా అమ్మ సరదాపడుతుంది ఆకంజే మనం తీర్చాల్సివసి”

రామయ్యవిన్నట్టే రెండునెలలు గడి పాడు మాడో అట్టవంటినాటిరాత్రే పెద్ద గొవ జరిగింది తన తమ్మడికి ఎకరంన్నర ధూమితో శకుంతలని యిచ్చితీరాలని లేక పోతే మయ్యోగియ్యో చూసుకుంటాననీ కూర్చుంది నరసమ్మరాగాలు పెరిగాయో, శకుంతల అభిప్రాయ మేమన్నట్టు ఆమె కేసి చూశాడు, పాపం! భవిష్యత్తు భయంకరరూపం తలుచుకుంటూ పక్కపక్క ఏడుస్తోంది ఉండబట్టేక అన్నాడు, “అది చూడు! ఎలా ఏగుస్తోందో! దాని! యిష్టం లేని సంబంధం ఎలా చేయటం చేస్తూ అయినా అంతకట్టం ఎలా యిచ్చుకోవాలి? ఉన్న నాలుగక రాల్లోనూ కట్టంక్రింద యిచ్చే ఎకరంన్నరా పోతే మనగలేం కాను!” నరసమ్మ తన శక్తి వంచనలేకుండా అట్టహాసంచేసింది ఆరోజు మొదలు మాడు రాత్రులూ పగళ్లూకూడా నిద్రాహారాలు కేకుండా ఏడుస్తూనేకూర్చుంది అవకాశం చిక్కించుకుని కేళిగాణ్ణి బాదేశేడి యింటికి భరించలేని బాధగా ఏర్పడింది. రామయ్య కృంగిపోయాడు మరేం చేస్తే లేకపోయాడు

'సక' అన్నాడు అంటూనే తన కూతురు జీవితాన్ని కోసేసిపట్టు బాధ పడ్డాడు అయినా నరసమ్మ పోరు తగ్గిందని సమాధాన పడ్డాడు ఆనాటినుంచీ శకుంతలలో రోజురోజుకీ కౌంతి తగిపోయింది కళ్లు లోతుకు పోయాయి వివాహ మహోత్సవ ముహూర్తం దగ్గరపడ తున్న కొద్దీ శకుంతలబాధ, కూతుర్ని చూసి రామయ్య పంతులు ఆరాటం పెరుగుతున్నాయి పెళ్లి హడావిడి యావత్తూ నరసమ్మ చేతులు మీదుగా స్వయంగా జరుపుతోంది అక్క బాధ చూసి కేశిగాడు "అమ్మా అక్క ఏడుస్తోందే" అంటే వాడి వీపుగూడా పగిలేడి

అప్పారావు శలవలకని పట్టుకుంటుంది వచ్చాడు అంటే వాళ్ళ తమ్ముడిద్యారా శకుంతల నరక యాత్రాసన్నాహం గురించి విన్నాడు

పెళ్లి లేపనగా శకుంతల కనిపించ లేదు శలవలు ప్రార్థికాకముండే అప్పారావు పెళ్లిపోయాడు ఉదయానికెళ్లా డిరంతా పోక్కి పోయింది నరసమ్మ యింటిపరుపూ ప్రతిష్ఠా, సంసార మర్యాదా ఆచారమూ అన్నీ మంటగలిపి ఆ కౌపవధ అప్పారావు గాడితో కుంతిముండ లేచిపోయింది గోల పెట్టింది వెంటనే పోలీసులకి కబురు చేయమనీ పట్టుంపెళ్లి వాకలుచేసి ఏడు సముదాలు దాకైనా మెడపట్టుకు లాక్కురమ్మనీ రామయ్యపంతుల్ని నమిలేసింది "సక" అన్నాడు సాంఘిక మర్యాద మంట గలిసిందని బాధపడుతూనే వున్నాడు అయినా తన కూతురు ఓగుడి బండనుంచీ, నరకంనుంచీ తప్పించుకుందనీ, తనకి శక్తిలేని కట్టుంబాధ తప్పందనీ, తన కాకపోయినప్పటికీ శకుంతలైనా సంస్కారిగా బ్రతికిందనీ మనస్సులోనే సంతోషించాడు ఆ ప్పటి నిం చీ యిప్పటివరకూ గడిచిన అయిదు సంవత్సరాలలోనూ నరసమ్మ రోజూ కుంతిని వెతికి తీసుకువచ్చి ఉరేయమనటం, తను సక అని పూరుకోవటం, ఆపైన నరసమ్మ హంగామా, అప్పారావుకి, తన కూతురుకి మనస్సులోనే దీవనలు సమర్పించుకొని పక్కచేగుకోవటమూ దినకార్యక్రమంగా పరిణమించింది

కొనవరకూ కార్మినిదీని పారవేయటానికి రామయ్య వీధిలోకి వచ్చాడు జట్టా బండి ఆగి అందులోంచి ఓయవతి డిగుతూనే "నాన్నా" అంది వనకాలే అప్పారావుకూడా న మ స్కారం "నూమయ్యగారూ" అన్నాడు తన కళ్ళునే నమ్మలేకపోయాడు రామయ్య పంతులు! శకుంతల, అప్పారావు!! అయి

దేశ్చితరవాత! "రాఅమ్మా! లోపలికిరా బాబూ అప్పారావు!" అన్నాడు అలా అనేకాజేకాని లోపల అన్నంతింటూన్న నరసమ్మ జ్ఞాపకంవచ్చేసరికి "దాన్నిపట్టి తీసుకువచ్చి ఉరితీయండన్న" మాటజ్ఞాపకంవచ్చి వాతానంద వణికిపోయాడు!

శకుంతల దగ్గరకొచ్చి అంది "కుసా సాగావున్నావా నాన్నా కేశి గాడు చదువు కుంటున్నాడా! బండవెధవ, చిన్న ప్పుగు చూశాన "

"అ!" రామయ్య నరసమ్మకి వినపడుతుండేమో అన్నంత మెల్లిగా అన్నాడు "అయితే ఏంజేస్తున్నావ్ అప్పారావు! యిద్దరూ కులాసాగా వుంటున్నారా!"

"ల్వీస్ ఏజన్సీ తీసుకున్నానండి మద రాసులోనే వుంటున్నాం "

బండివాడు అన్నాడు "బాబయ్యా" అని యివ్వాలిన్న డిబ్బులగురించి జ్ఞాపకం చేస్తూ అప్పారావు యిచ్చిన ఆరణాలు తీసుకొని సరిపోదని "అయితే నేనునుదగ్గ ర్నంచీ యిక్కడికి అధ్యురూపాయి తక్కువకి కట్టరండి" అని గట్టిగా కేకలేయటం ప్రారంభించేసరికి తింటూన్న అన్నంఅలానే వుంచి "ఎవరండీ" అని వీధిగుమ్మం దగ్గరకి వస్తూన్న నరక మమ్మని చూసి రామయ్యపంతులుకి నుండే ఆగిపోయినంత పని జరిగింది మృత్యువాత పడబోయాన్న వానిలా భయంతో కంపితు డైనాడు ఆ చికటిలో తన అవస్త మరెవ్వరూ గురించటం లేదు గదా అనుకుని సంతృప్తి చెందాడు వీధిగుమ్మం దగ్గరకొచ్చి నరక మమ్మ "ఎవరవారు" అంది కౌలు ముందుకు వేస్తూ శకుంతల "సిన్నీ - నేను-శకుం " మాట ప్రార్థికాలేదు గుమ్మం దాటుతూ "ఆసిముండా! నువ్వంటే! సిగ్గులేదూ! ఏముఖం పెట్టుకొచ్చావ్? ఆచారం గౌరవం అన్నీ వదిలి లేచిపోయిన సోకేలాముండవి మళ్ళీ రావటావకి కాలేలా వచ్చాయే-వైగా సిగ్గులేకుండా "సిన్నీ" అంటున్నావు అడుగు ముందుకేళావంటే కాల విరగేస్తా అడుగో-వీడూ వచ్చాడూ వివరమయ్య! సిగ్గులేదూ! తాహతూ గౌరవం అఖిలేదూ-కులవివక్షణ అఖిలేదూ చదువట! మంటగలిపిరి! ఒకళ్ళ సంసారంలో బొగ్గులు పోయటమా "

అప్పారావు, శకుంతలా నిర్విజ్ఞులైపోయారు అప్పారావు ముందర్నుంచీ చెప్పినా వినని శకుంతలకి యిప్పుడు బాగా అర్థమైంది వారి దుర్భర అవస్త గ్రహించాడు రామయ్యపంతులు నిద్రపోతూన్న కేశి గాడు అమ్మాఅంటూ లేచివచ్చాడు నరసమ్మ మండిపోతోంది తనకని అంతా

కక్కబోస్తూ చూడు పెధవా! అక్కయ్యో అంటూ తగలబడుతున్నావు రోజూ! అదిగో ముండ!

రామయ్యకి కోపం అరికాలునంచి నెత్తికెక్కింది దీని వెధవనోరు అణచలేక పోతే ఎందుకూ తన మ గ త నం ! అనుకున్నాడు కేశిగాడు సంబరపడుతూ "అక్కయ్యా" అంటూ గుమ్మం దాటాడు. వీపుమీద దభెల్లు చరిచింది నరకమ్మ చరస్తూ" దానిపేరెత్తి కఠిలావంటే నరుకు తాను అపాత్రుడా!" అని ఉరిమింది

కేశిగాడు కెవ్వనకే పెట్టాడు "బుద్ధి లేదూ వాణ్ణేందుకూ కొడతావు! నోరు మూసుకో!" అన్నాడు వెద్దప్రయత్నంమీద గడ్డకట్టుకున్న తనకోపాన్ని ద్రవింపచేస్తూ. రాగాలు పెడుతూ అలకపాస్సు చేరుకుంది నరసమ్మ కుర్రాణ్ణి సమదాయిస్తున్నాడు రామయ్య వచ్చినబండి వచ్చినట్టుగానే జనక్కి తిరిగి వెళ్లిపోతూన్న వాళ్ళని ఆగమనాలో వద్దనాలో తెలిసితిలో రామయ్యపంతులు సతమతమాతూ కేశిగాణ్ణి యధాస్థానంలో పడుకోపెట్టి "పగ్గుకో వెధవా! నీ ఖర్మా నా ఖర్మా యిలా కాలింది!" అని ఎబుక్కుంటూ జేబు లోంచి బీడీతీసి ముటించాడు అలకపాస్సు మీంచే నరసమ్మ అమ్మకైలా శోకాలు తీస్తూ "నన్నెత్తింటి కావవెధవతో లేచి పోయిన కూతుర్ని కానకేసుకొని - మరినన్ను తిట్టానికే మావాళ్ళ మీకుయిస్త" అంటో వక్రివెక్కి ఏడుస్తోంది "అక్కయ్యా" అంటూ ఏడ్చి ఏడ్చి వెక్కు వెడుతూ అలానే నిద్రపోయాడు కేశిగాడు తలుపులు బార్లాతీసివున్నై రామయ్యపంతులు తన అసమర్థతకి దూషించుకుంటూ అప్పారావుని శకుంతలనీ మనస్సులోనే చిరం జీవులుగా దీవించుతూ కుసుకుతీశాడు

సంధుచివారి నూనికంటే నీళ్లెక్కువ తాగిన వీధి దీపం గ్రుడ్డిగా ఖాళీ అరుగులకేస కన్ను నిలిపింది!

ఎసీమియాక్యూర్
 వివిధాంధ్రవ్యాధినివారదోలరకవృద్ధి నివృత్తిలో అద్వితీయమైనది.
 దీర్ఘకాలం పాటు అయిదు ముక్కల వాడే